

หญ้าหนวดแมว Java tea, Cat's whiskers

ชื่อวิทยาศาสตร์: *Orthosiphon aristatus* (Blume) Miq.

วงศ์: Lamiaceae

ชื่ออื่น: บางรักป่า, พยับเมฆ, อีตูตง

ไม้ล้มลุก ลำต้นเป็นสี่เหลี่ยม ใบเรียงตรงข้าม รูปไข่ แกมรูปขอบขนานหรือรูปใบหอก ปลายแหลมหรือแหลมยาว โคนรูปลิ้น ขอบจักฟันเลื่อย ช่อดอกออกที่ปลายกิ่ง ช่อย่อยแบบช่อกระจุกไว้ก้านเรียงเป็นวงรอบแกนช่อ ช่อดอกมีเกสรสีขาวอมม่วงพุ่งออกมาจากดอกคล้ายหนวดแมวหรือหนวดเสือ ดอกสีม่วงอ่อน รูปปากเปิด

ส่วนที่ใช้: ใบและยอด¹⁻³

สรรพคุณ: ขับปัสสาวะ แก้ขัดเบา ขับนิ่วขนาดเล็ก¹⁻²

ขนาดและวิธีใช้ ใบและยอดหั่นเป็นชิ้น ผึ่งแดดแล้วนำมาคั่วไฟพอหอม นำมาชงกับน้ำเป็นชาชงรับประทานครั้งละ 2 - 3 กรัม ชงน้ำร้อนประมาณ 120 - 200 มิลลิลิตร ต้มวันละ 2 - 3 ครั้ง (ห้ามต้มแทนน้ำ)

ข้อห้ามใช้ ห้ามใช้กับผู้ป่วยที่มีการทำงานของหัวใจและ/หรือไตบกพร่อง

ข้อควรระวัง ควรระวังการใช้ยานี้กับผู้ป่วยที่ต้องจำกัดปริมาณโพแทสเซียม เช่น ผู้ที่เป็นโรคหัวใจ เนื่องจากยาหญ้าหนวดแมวมีปริมาณโพแทสเซียมสูง

ควรระวังการใช้ยาร่วมกับยาลดน้ำตาลในเลือดชนิดรับประทาน (Oral hypoglycemic agents) หรือร่วมกับการฉีดอินซูลิน เพราะอาจเสริมฤทธิ์กันได้³

เพื่อความปลอดภัย ให้ ปรีกษา แพทย์ หรือ แพทย์แผนไทย หรือเภสัชกร ก่อนใช้

ข้อมูลเพิ่มเติม: ปัจจุบันหญ้าหนวดแมวได้ถูกบรรจุอยู่ในบัญชียาหลักแห่งชาติ พ.ศ. 2563 เป็นยาขงหญ้าหนวดแมวซึ่งอยู่ในยารักษากลุ่มอาการทางระบบทางเดินปัสสาวะ

เอกสารอ้างอิง

¹ โรงเรียนแพทย์แผนโบราณ วัดพระเชตุพนฯ. ประมวลสรรพคุณยาไทย (ภาคสอง) ว่าด้วย พฤษชาติ วัตถุประสงค์ และสัตววัตถุนานาชาติ. กรุงเทพมหานคร.

² เสี่ยม พงษ์บุญรอด. ไม้เทศเมืองไทย. กรุงเทพมหานคร: เกษมบรรณกิจ

³ ประกาศคณะกรรมการพัฒนาระบบยาแห่งชาติ เรื่อง บัญชียาหลักแห่งชาติ. (2563, 29 ตุลาคม). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 137 ตอนพิเศษ 254ง.